

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: KIÆRMINDER til Kong Frederik den Sjettes Krands

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "KIÆRMINDER til Kong Frederik den Sjettes Krands", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 318. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig08val-shoot-workid126375.pdf> (tilgået 12. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

KIÆRMINDER

til
Kong Frederik den Sjettes Krands.

KONG *Frederik den Sjettes Død den 3. December 1839 og Christian den Ottendes Thronbestigelse fremkaldte en Mængde Taler og Sange af Grundtvig, som han udgav i to smaa Lejlighedsskrifter: Kiærminder til Kong Frede rik den Sjettes Krands og Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kro nings-Aaret 1840. Et Uddrag af disse Skrifter meddeles her.*

28de Januar 1839*).

»Kong Christjan stod ved høien Mast.«

Ved *Kiøbenhavn* der stod et Slag,
I Røg og Damp,
Det stod i Vaar en Høitidsdag,
Hvor *Nelson* gav det glatte Lag
Paa *Kongedyb* til Tordenslag,
I Røg og Damp;
Men *Dannebrog* Man saae dog grandt
Som Løye staae mod *Elefant*
I Kamp.

* 319

Det var i *Sjette Fredriks* Tid,
Mens Han var ung,
Da, efter Freden lang .og blid,
Sin Prøve stod i skarpen Strid
Vor Løve, som fra Arildstid
Er immer ung;
Thi mens de gyldne Hjerter slaae,
Ei vorder *Sølvhaars-Kronen* graa
For tung.

I *Kongedyb* en Prøvesteen
For Heltemod,
Hvor der var meer end To mod Een,
Har gjort den Sag som Guld saa reen:
Paa *Dannebrog* og *Prøvesteen*
Var Heltemod,
Da *Thurah* faldt med samme Roes,
Som *Lassen* og som *Villemoes*
De stod!

Med *Dannebrog* da stak i Sky,
(Med *Bølgen* blaa
Foer vidt om Land) det stærke Ry,
At *Danmark* reiste sig paany
Med *Løve-Brøl* i bøien Sky,
Fra *Bølgen* blaa;
Kun i den sidste Røg og Damp
Skal Mindet om *Skiærthorsdags* Kamp
Forgaae!
I *Frederik* den *Sjettes* Tid
Stod *Dansken* op
Af *Fredens* *Skiød* med Kraft til Strid!
Med *Heltedaad*, med *Konst* og *Vid*
Det *Danske* Navn i *Fredriks* Tid
Stod herlig op!
Det stige nu, trods *Veir* og *Vind*,

Fra Kongedyb til Ærens Tind
Og Top!

320

Et Hurraraab for Kongen graa
Lad runge da,
Som Æreskud paa Bølgen blaa,
Fra Orlogsmænd med Seil i Raa,
For Kongen god og giæv og graa!
O ja, o ja!
Med Fader-Sind og Konge-Blik
Gid længe leve *Frederik*!
Hurrah!

For Kongen og for Dannebrog
Et langt Hurrah!
Af hver en Mand og hver en Pog,
Som tale kan det Danske Sprog,
Og kæmpe vil for Dannebrog,
Et langt Hurrah!
Vai herlig, Danmarks gamle Flag!
Svæv høit paa Kongens Fødselsdag!
Hurrah!

I Danske Samfund. (17. Decbr. 1839.)

Mine Herrer!

De har formodenlig Alle hørt, at vore *SællandskeBønder* har bedt om Forlov til at bære Kong *Frederik* den *Sjettes* Lig til *Roskilde*, og det er et Træk, der vel især maa slaae hvem det forbauser: dem, der med ringe Tanker om alt *Dansk*, har endnu langt ringere om *Sællandsfarene*; men dog maa det ret inderlig glæde os, som vel har Tro til Folke-Hjertet, men trænge dog høilig til at styrkes i den, og skiøndt alle vore Høitideligheder, følgelig ogsaa vore Kongelige Ligbegængelser, er blevet saa unaturlige, stive og afmaalte, at Folkets levende Deeltagelse deri grændser til det Umuelige, saa vil vi dog haabe, *Majestæten*, med sit aabne Øie for det virkelig Store og Skiønne, vil finde Midler til at skiænke sin udødelige Forgænger 321 en Udmærkelse, der vil være ligesaa passende, skiøn og uforglemmelig, som den var uventet og falder nuomstunder vanskelig. Det kommer nemlig her slet ikke an paa at Bønderne bære den elskede Konges Støv den hele Vei fra Friheds-Støttentil Grav-Kapellet, men kun derpaa, at de virkelig bære det, saalng den kan sige, det var kun en Flyve-Grille, men Folket selvfaa Troen i Hænderne paa, at de elske den Hensovne. Dog, selv om *Frederik* den *Sjettes* jordiske Levninger, for Etikettens Skyld, ei skulde falde i saa gode Hænder, som Menigmands de godvillig udstrakte unægtelig er, saa er dog, imine Øine, *Frederik* den *Sjette* ved det blotte, velmeenteog umistænkelige Tilbud aandelig baaret paa Hænderne af Folket til sit Hvilested, baaret af *Sællands Bønder*, som Ingen, det vi veed, uden *Frode Fredegod* og *Valdemar* den *Store*, og er det nu kun sandt, at han fortjende den Udmærkelse, bedreselv end *Valdemar*, fortjende den saa godt som nogen *Frodekunde*; da kan Ingen nævne et bedre Varsel for et udødeligt Navn og en velsignet Ihukommelse, end hvad der selv er Pantderpaa og Begyndelse deraf; thi en saadan Ligbegængelse vil ikke blot uopløselig sammenslynge hans Navn med *Frode* og *Valdemars*, men er i vore Dage saa himmelfalden, at den levende minder om *Balder*, den almindelig Elskedes, ved hvis Baal selv Rimthusser græd.

Ja m. H. Bøndernes Drift til at være *Frederik* den *Sjettes* Ligbærere kalder jeg en herlig Indskydelse af Dannemarks Skyts-Engel, der lover Danskheden Lykke og Held, og jeg veed intet, der saa naturlig og liflig kunde skiænket min Følelse for Fremtid og Fortid, mit Haab og Minde, den Ligevægt, jeg aldrig rigere kunde ønske dem, end i disse Øieblikke, da det er mig en Trang at dvæle ved *Frederik* den *Sjettes* Minde og ydemin Skærv til at befæste det hos den Slægt, der efter Naturens Orden skal staae ved vore Grave, men maa, for at staae derværdig, stige mens vi dale, staae aandelig paa vore Skuldre, og hjertelig i Mindet lade de forbigangne Slægter leve med sig, som de Forbilleder, der spaae om Fuldendelsen, og som deskjulte Aarsager, der skal forklares af deres Virkninger. Skuer jeg saaledes tilbage paa det lange Tidsrum af meer end et halvt Aarhundrede, der i *Danmarks Historie* skal føre Navn efter *Frederik* den *Sjette*, da seer jeg ikke

blot hvadfor alle Samtidige var umiskiendeligt: en uafbrudt Række afBeviser paa denne ægte Skjoldungs Livsalighed, kongelige Standhaftighed og utrættelige Anstrængelse for Alt hvad der i hans 322 Øine var Riget vigtigt og Folket gavnligt; men jeg seer ogsaa, hvad endnu, desværre, er langt fra at være Alle i Øine faldende, seer deri en af de største Overgange, der kan indtræffe i et RigesSkæbne og et Folkefærds Levnetsløb, og en af de farligste Overgange, fordi Løbebanen da under Jordskælv slaar frygteligeRevner, der ei kan overkommes uden ved et dristigt KæmpeSkridt, saa, hvis det mislykkes, afbrydes Folke-Livet og førestil Graven, hvori Kongerigers saavel som Adelslægters Skjoldemærker synke, naar Kræfterne, som førde dem, udtømmes. Ja m. H. Danmark oplevede under *Frederik den Sjette* en af de store og farlige, men, naar de lykkes, opløftende og glædelige, for Aarhundreder velgiørende, saalænge Riget staaer, uforglemmelige Overgange, hvorunder Alting vakler, Altinggiærer, det Gamle er dødt og det Ny om ikke ufødt, saa dogspædt og svagt, kort sagt, i det Store og Hele hvad i det Mindre og Enkelte er Tilfældet ved alle mærkelige Konge-Skifter; thidisse store Overgange paa Folkenes og Menneske-Slægts Udviklings-Bane, det er netop Konge-Skifter i den usynlige Verden, naar den ene *Tids-Aand* afløser den Anden, virkelige Tids-Aander nemlig, ikke Smaanisserne, der ride paa en Støvsky og nøies med øiebliklig Hylding, men dem der give Slægterderes Retning og Tidsrum deres Præg.

Dog, skjøndt dette netop er det rette, egenlige Udtryk, som angiver den virkelige Kraft-Grund i Løn til den kun alt for øiensynlige Urolighed i Livet, Forvirring i Tankegangen, og bestandig Tvekamp paa Liv og Død mellem Gammelt og Nyt, som viaf Erfaring kiende, saa falder dog ethvert Udtryk om *virkelige* og virksomme *Aander* nødvendig meget dunkelt, om ikke bælmørkt, ved Overgangen fra den Skatteborger, Lysestøber og Bogorme-Tid, der sidst var oppe, en Tid, der vist nok ilevende Live ogsaa havde sine gode Sider, men er nu kun et selvmødsigende Gienfærd, og var altid saa forskrækkelig *aandløs*, at den kaldte Bogstav-Skrift Aand, Penge Sjælen i al Bedrift og Opløsning den rette Forklaring. Vi vil derfor lade det staae ved sit Værd, hvad der var de skjulte Aarsager til den store Overgang, og kun dvæle ved Tanken om, *hvortil* Overgangen skal være, hvad lykkeligviis ei er klarere nogensteds end netop i *Dannemark*; thi her var det aabenbar en *Fritalenheds*, en *Bonderaad*s og *folkelig Oplysnings-Tid*, der vilde afløse den Forrige, og at denne maa vinde sin rette Skikkelse hos os, det er jo i *Danske Samfund* vortinderlige Ønske og vort lyse Haab, saa her kan Overgangen i 323 *Sjette Fredriks* Dage aldrig kaldes for stor, eller Lovtalen over dens kongelige Leder findes overdreven. Det er nemlig soleklart, at denne Overgang kan aldrig lykkes uden ved enligesaa glædelig som vidunderlig Opstandelse i Folke-Aanden fra Arilds-Tid, da hverken Bonde-Adel eller hjertelig Fritalenhed eller folkelig Oplysning er muelig, uden *Modersmaalets* Thronbestigelse og Dyrkelse i Aand og Sandhed, eller uden Oplivelsen af alle de store Minder, hvori Folket speiler sig, kortsagt: uden Folkelighedens Seier over alt Fremmed, Naturlighedens over alt det Konstlede.

At nu denne levende Fritalenheds, hjemmegjorte Bonderaad og folkelige Oplysnings-Tid vilde gestalte sig i Danmark ikke blot roligere og mildere, men ogsaa ægttere og ædlere end andensteds, det var nu vist nok snart i tredive Aar mit lyse, velgrundede Haab, velgrundet, hvad enten jeg saae tilbage til Danmarks Fortid og prøvede Roden hvoraf Stammen oprandt, eller jeg saae op til Fritalenhedens og den folkelige Oplysnings kongelige Velynder, Bondeennen paa Enevolds-Thronen, *Frederik den Sjette*, der netop var en Fyrste, som hvert Folk maatte ønske sig ham, og takke Himlen for og ønske mange Aar, underen saadan Giæring, hvis lykkelige Udfald for største Delen og hvis milde Udvikling ganske beroer paa, at Folket har en elsket og æret Fyrste, som i Grunden er det Nyes oprigtige Velynder, men har dog baade Sindighed og Fasthed til at bevare den udvortes Ligevægt mellem de stridige Elementer, og vinder Tid til at forberede Udfaldet med sagte men sikre Skridt. Og at denne Roes over *Frederik den Sjette* ei er en af de sædvanlige Lovtaler over Levende og Døde, men baade først og sidst i hans Regjerings-Tid kan opvise store *Kiendsgjerninger*, som staae i levende Sammenhæng og udgiøre paa Kongens Side *Kæmpe-Skridtet* fra det Gamle til det Ny, saa vel forberedt og saa rolig gjort, at først Efterslægten ret vil kunne afsløre, forstaae og beundre det. Det er naturligviis *Stavnsbaandets Løsning* og *Folkeraadets Oprettelse*, jeg mener, disse levende Grund-Stene til Bondeheld og ægte, folkelig Oplysning og Fritalenhed, der for Efterslægten vil være de sikre, umistænkelige Vidnesbyrd om, at *Frederik den Sjettes* Hjerte slog i Takt med Folkets, og at hans Regjering, om end igammel Stil, dog var i den ny Tids Aand, og tjende vidunderligt til dens rolige Udvikling og Overvejelse. Stillede imellem disse store Kiendsgjerninger er det først, at alle de mindre vindederes rette Betydning, og at alle Kong *Fredriks*, stundum 324 mislykkede, men altid velmeente og immer fornyede Bestræbelser for Almuens Oplysning og Dannelse, for *Modersmaalets* Dyrkelse, for Poesiens, Historiens, Oldgrandskningens og al Videnskabeligheds nordiske Opblomstring, alle disse utrættelige Bestræbelser, hvorpaa ingen Regjering var rigere, sammenknyttede og sammenslyngede sig til en sjelden Hæderskrands for *Frederik den u*.

Men, saa velgrundet end mit lyse Haab om Danmarks Fremtid var under saadan en Fyrste, der sad ved Roret omtrent framin Fødsel til nu, saa maatte jeg dog stedse klarere indsee, at da ingen Fyrste kan fremtvinge men kun forberede og understøtte sit Folks naturlige Udvikling, Oplysning og Dannelse, og da han umuelig kan skabe men kun bruge og vanskelig nok opdage de levende Midler og Redskaber, der maa træde i Virksomhed, naar Værket skal lykkes, saa beroer Danskhedens Fornøjelse og Danmarks lykkelige Fremtid ei mindre paa Folket end paa Kongen, og i Særdeleshed paa, at *Bønderne* har Hjerte til at skatte Kongens Bestræbelser, saa de ikke pøbelagtig betragte hans Velgierninger som et Rov, men som en herlig *Nyaarsgave*, der skal kiærlig paaskønnes og værdig bruges, og at *Ordførerne* ei beskæmme

Fritalenheden ved at skumleog forbitte, men benytte den til at oplive og oplyse, jævne ogforlige.

Nu m. H. hvad enten vi betragte Læg eller Lærd, Konger ellerFolk, maae vi, for at være billige, altid huske, at de, ligesom *viselv*, er langt fra at være fuldkomne eller feilfri Naturer, menkortsynede, skrøbelige og paa mange Maader fristede Mennesker, og at hvor vi har *Mængden* for os, vil der altid findesendeel slette Personer, der ei har stort mere af Mennesket endSkikkelsen. Det maa derfor hverken nedbryde vort Haab ellerforspilde vor Glæde, at vi kan finde en Lyde og en Hage ved .Alt, eller selv det, at store, almindelige Velgierninger altid mødeendeel sort Utaknemmighed, og at der ved enhver friere Bevægelse kommer ikke blot megen Daarlighed men endeel Slethed og Lumpenhed for Dagen; men hvor et kongeligt og folkeligt Storværk, som det *Frederik den Sjette* utrættelig arbeidede paa, skal lykkes, der maa dog Stemningen i det Hele værehjertelig, og de største Kræfter og Gaver hos Ordførerne ligesaavel være paa Kongens som paa Folkets, paa Rettens og Billighedens som paa Livets og Frihedens Side; thi kun da vil Folketvinde Skiønsomhed paa Kongens Godhed og sit eget Tarv, ogpaa en værdig Maade vise begge Dele.

325

Vort *Folkeraad* er endnu saa nyt, er endnu i sine førstePrøveaar, saa hvad vi end maatte ønske, var det dog ubilligtstrax at forlange slaaende Beviser paa dets *folkelige* Bevidsthed og Fritalenhedens værdige Brug; men *Bonde-Adlingener* alt saa gammel, og dette sit Værk kronede Kongen selv vedBøndernes Optagelse i *Folkeraadet*, saa TaknemmighedsBeviset maatte ikke udeblive længe, naar det med Grund skuldeventes; men derfor kom det ogsaa ved den første Leilighed, dertilbød sig, og kom fra den Side, det mindst lod sig vente, saanu tvivler jeg slet ikke paa, at jo den Danske Bondestand vilvise sig alt det Gode værdig, Kong *Frederik* ikke blot skiænkede men tilkæmpede den. At det rørende TaknemmighedsBeviis var uventet, siger jeg vist nok ikke, fordi jeg deler denalmindelige Ringeagt for *Sællandsfaren*, thi det var ikkeblot unaturligt, da jeg er selv en *Sællandsfar*, men det varogsaa aldeles uhistorisk, saavist som det jo netop var Sællandsfarene, der, efter Sagnet, bar den gamle Leirekonge Frode*Fredegods* Støv »tre Aar om Land« før de nænde at begravet ved Værebro, og saavist som det, efter *Saxos* Vidnesbyrd, baade var Sællandsfarene, der med Biskop *Axel* i Spidsen, fornemmelig vovede Liv og Blod i Slave-Krigen under *Valdemarden* Store, og dem, der grædende lod Ploven staae og skiødSkuldre under Baaren, hvorpaa denne Konges Lig blev bragt fra *Vordingborg*, hvor han hensov, til *Ringsted*, hvor hanhviler. Vis er jeg tvertimod paa at i den næste Fremtid, naarTungebaandet løses, de gamle Sangtoner gienfødes, Krønikenoplives og Minderne vaagne, da vil man faae at see, der ikkeblot banke ømme Hjerter men slumre store Kræfter under *Vadmels-Koften* ved *Leire*, *Sigersted* og *Vordingborg*, ogsagtens trindt paa Øen, siden det Uventede skedte, siden selvBønderne nærmest omkring *Hovedstaden*, som jeg var nærved at opgive, saa klarlig vise, de har endnu Hjerter i Livet, ogvil ikke være de Sidste men de Første til at ære Kong *Frederik* den *Sjette* paa hans Baare og i hans Grav. Nu tør jeg derfor af Hjertens-Grund ønske Danmark til Lykke med sin hæderlige Bondestand, der sikkert kun behøver den *folkelige*Oplysning og naturlige Dannelselse, vi skyldte og *Christianden Ottende* vil skiænke den, for med ligesaamegen Flid atvise sig den gamle Stamme og den ny Stilling værdig, som denmed Kraft vil holde fast paa *Frederik* den *Sjettes* kongeligeNyaarsgave!

Nu faldt det da af sig selv, hvad jeg nærmest havde Lyst til 326 at ære Kongens lhukommelse med, thi det maatte være en*Bonde-Vise*, saa Dansk, saa jævn og hjertelig, som den vilde og som jeg Bogorm kunde overtale mig selv til at lade den lykkes. Dette vil vist nok, med vor fremmede Smag og forskruedeDannelselse ei sige stort, men de Fleste vil dog sikkert finde Visensnarere for bondeagtig end for høitravende, og da den dog kunved *Andres* Hjelp kan komme til Folket, vilde det ikke nytte, om den var hvad jeg og sikkert Folket med vilde kalde megetbedre. Tonen, hvorpaa den gaer, er vel forslidt, men dog folkelig, som De strax vil høre.

Kong *Fredrik* den *Sjette* henslumred i Fred,
Og hviler nu hos sine Fædre,
Han gjorde end ikke en Kat Fortred;
Der fødes ei Kongesøn bedre.
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Hans Bane var tornet, hans Lykke var tynd;
Velsignede blev dog hans Dage I
Han talde af Hjertet med Liv og Fynd,
Sit Ord tog han aldrig tilbage!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Hans Øre var aabent for Sandhed og Ret,
For Klage, for Suk og for Bønner!
Af Mildhed og Møie han blev ei træt,
Og Bønderne kaldte han Sønner!

Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Hans Hjerte var Vox, men hans Villie Staal;
Sig selv kunde han overvinde!
Han elsked og æred vort Modersmaal,
Med det skal og vare hans Minde.
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

327

I tredive Aar bar han Konninge-Navn,
Sad meer end *halvtreds* dog ved Roret,
Og altid han saae paa den Ringes Gavn,
Det kalder man Skjoldunge-Sporet.
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Det *Første*, han gjorde med *Enevoldsmagt*,
Maae Dannemarks Bønder vel huske;
Landsfaderen haver saavidt det bragt,
Dem kan ingen Herremand kuske!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Det var en *Skiær-Thorsdag*, hans Kæmper omkap
For ham gik i Ilden med Glæde,
Og *Engelands* Ulke de gav et Rap,
Saa Blod maatte Mesterne græde!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Al Verden sig rustede mod ham engang,
Og *Norriges* Klipper han misted.
Men Kiærlighed trøstet i *Danevang*
Ham dog for al Modgang, han fristed!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Det *Sidste*, han gjorde med *Enevoldsmagt*,
Skal evig hans Fiender beskæmme:
Med Dannemarks Hjerte han slutted Pagt,
Gav Bønder i Rigsraadet Stemme!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

328

Mens Folket har Tunge og Skolen har Pen,
Hans Rygte skal spørges saa vide;
Han elskede Skjalde og Sagamænd,
De mindes ham alle med Kvide!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

Kong *Frederiks* Vise, i Fred og i Krig,
Skal sjunges i Mark og paa Bølge;
Gud glæde hans Hjerte i Himmerig!

Hans Fodspor lad Kongerne følge!
Hans Bønder ham bar,
Som *Valdemar*,
Som *Frode* om Land med Taare klar!

I Danske Samfund. (28de Januar 1840.)

Mel. Herr Peder kasted Runer over Spange.

Kong *Fredrik* flytted langt fra Taare-Pilen,
Fra Verdens Tummel ind i Kirke-Hvilen!
Der slumrer han saa rolig,
Der drømmer han saa sødt,
Der toner det saa liflig:
Der kommer Liv i Dødt.
Faure Ord fryde Skjaldens Hjerte,
Faure Ord volde Skjalden Smerte,
Faure Ord!

Kong *Fredriks* Fødselsdag, i Vinterlaget,
Blev gammel vant i Nord til Æres-Flaget,
Til Gilde og til Gammen,
Til skjemtefulde Ord;
Nu møder den paa Marken
Til sig kun Sørgeflor!
Fredriks Dag fryded mangt et Hjerte,
Fredriks Dag volder Skjalden Smerte,
Fredriks Dag!

329

Mit Øie var saa vant til Æres-Flaget,
Min Haand saa gammel vant til Harpeslaget,
Mit Øre og mit Hjerte
Til Folkets glade Sang;
Jeg slaaer paa gamle Strænge,
Men død er deres Klang!
Fredriks Røst fryded Skjaldens Hjerte,
Fredriks Røst savner han med Smerte,
Fredriks Røst!

Farvel, I Strænge! som paa *Fredriks-Dagen*
Med Glædeslyd afbrød saa ofte Klagen,
Og toned om den Gode,
Men dog saa klippefast,
Hvis sanddru Læbe tier,
Hvis ømme Hjerte brast!
Fredriks Dag har opgivet Aanden,
Sidste Gang Harpen fristed Haanden,
Sidste Gang!

Kong *Fredrik* flytted langt fra Taare-Pilen,
Fra Verdens Tummel ind i Kirke-Hvilen!
Der slumrer han saa rolig,
Der drømmer han saa sødt,
Der toner det saa liflig:
Der kommer Liv i Dødt.
Faure Ord har forvoldt mig Smerte,
Faure Ord fryde dog mit Hjerte,

Faure Ord!

Mine Herrer!

Naar jeg hos de gamle *Græker* læser om »de Saliges Øer i Oceanet, hvor de ædleste, lykkeligste Sjæle ei omflagre somtomme og luftige Skygger, men føre et glædeligt Liv efter Døden, da tænker jeg altid paa de *Danske Øer* og fremfor Altpaa vort yndige *Sælland*, og skiøndt jeg ikke er barnagtig nok til derom at ville trættes med Nogen, eller gjøre det til en patriotisk Troes-Artikel, saa er det dog i mine Tanker langt andet enden Flyve-Grille og i min Mund langt meer end en Taler-Blomst, thi jeg troer det virkelig selv, og vilde gjerne overtale alle mine 330 Landsmænd til samme Tro. Her kan da *Philisterne* gribemig paa frisk Gierning, som den, der selv bekiender, han viludbrede hvad de tør (og paa en vis Maade uden al Fare kan) vædde deres Hoved paa, er den groveste *Overtro*; men forikke selv at gjøre det galere end det er, maa jeg dog skynde mig at tilføie, at den Tro eller *Overtro* (thi for Titler er det ikke værdt at fægte, dem har vi Nok af) den Tro eller *Overtro*, jeg idenne Henseende vedkiender mig og har Lyst til at udbrede, er ingenlunde den, at enten *Sælland* eller *Fyen* eller *SmaaØerne* virkelig i Oldtiden var det *forlorne Paradis*, men blot at *Phønicerne*, fra hvem jeg med god Grund udlederalle de Græske Sagn om »Oceanet,« med »de Saliges Øer« virkelig meende vore deilige Holme i Hav og især Dronningen blandt dem Alle, som her favner os, og at Sagnet var vel ikkeprosaisk, men dog mythisk og poetisk sandt og velgrundet.

At nu selv Navnet paa vor Dronning-Øe, enten vi udtale det »*Sælland*« eller »*Sjælland*«, spiller paa Sjæl og Salighed, deter vel kun en Sprog-Bemærkning, der, med *Grammatikernes* Tilladelse, er langt fra at gjøre Sagen klar, men det tjendedog naturlig til at give Sagnet sin Billed-Dragt, naar Mythe-Smeden ellers fandt Noget paa de *Danske Øer*, som var Dragten værd, og det mener jeg, han maatte finde i det mageløs hjertelige *Minde*, hvori de kiære Hensovede maae have levet heroppe i *Frede-gods-Tiden*. Det var nemlig i den Tid, da *Kvinden*, som dukkede op ved *Arne-Stedet*, lokkede Kong *Hading* til sig med den friske *Urtekost* midt om *Vinteren*, og bar ham saa under Kaaben i Mulm baade forbi de *tause Skygger* i Grækernes Hades og forbi de Larmende, med Døden kæmpende, i *Nordboens* Valhald, bar ham lige til *Paradis-Muren*, hun vel ikke kunde overstige men dog overslynge med sit *Hane-Hoved*, saa det paa *Hane-Galet* fraden anden Side hørdes, der virkelig kom Liv i Dødt. Man vilnu vel sige: det er aabenbar en Fabel, hvorpaa Intet kan bygges, men jeg tør dog troe, den godt kan bære hvad jeg vil bygge paa den, thi det er kun Moralen, at han, der gjorde den Fabel, og de, den tækkedes saa vel, at de giemte paa den giennem Aarhundreder, de har ikke engang efter Døden taget til Takkemed Skyggespil, men havt særdeles Lyst til ægte Udødelighed, og har af »*Kvinden i Barmen*« faaet Nys om, at, skiøndt de ikke kunde tage den med Staalhandsker, var den dog langtmeer end et Hjernesvind. Saadanne *Hjerter*, slutter jeg nu, maatte være villige og findes mægtige til, i en for de Fremmede 331 forbausende Grad, at dele deres Liv med deres kiære Hensovne, »lade dem leve med sig« i frisk *Minde* og bestandig Erindring; men skulde denne Slutning findes overilet, og skulde selv alle vore Oldsagn om *Skjolds* og *Frodes* og *Rolvs* og alle *Skjoldungers* *Minde* paa Marken findes utilstrækkelige til at godtgjøre Livet efter Døden paa de *Danske Øer*, saa mener jeg dog, voregen Erfaring kan rigelig udfylde hvad der fattes i det historiske Beviis; thi at det *Danske Hjerter* endnu staaer i et ganske besynderlig levende Forhold til de Hensovne, det virkelig elskede, det synes mig, *Frederik den Sjettes Død* har sat udenfor al Tvivl. Jeg slutter i det mindste menneskeligiis: gaaerdet saaledes med den tørre Stamme, hvordan ikke da med den Grønne! er det *Danske Folks* naturlige Kiærlighed endnu i Alderdommen saa grændseløs, at den strækker sig, hvem veed hvor langt, ind i den anden Verden, og saa kæk, at den tør kæmpe selv med Døden om sine Yndlinger; hvordan maa da ikke dette Folks første Ungdoms-Kiærlighed have været, oghvad Under at *Tyriernes* Skjalde, som var Vidne dertil, eller hørde Rygte derom, besang vore Øer som de ædleste Sjæles lykosalige Opholdssted efter Døden!

Dog m. H. jeg har ikke glemt, det var *Frederik den Sjettes* Forhold til *Modersmaalet*, *Folkesangen* og *Fædrenelands-Historien*, jeg lovede Dem sidst at tale om paa Hans falmede Fødselsdag, men disse Ting hænge ikke blot i mine Tanker, men i sig selv paa det Nøieste sammen med de *Saliges Øer* i Oceanet, thi kun der føre ogsaa disse et glædeligt Liv, og selv er de derfor Grade-Stokkene, hvorpaa man kan tælle sig til, hvor koldt eller varmt det er i Folkets Hjerter-Kammer, saanaar *Modersmaalet* synker i Støvet, *Folkesangen* hendør og de hjemfødte *Oldsagn* skrives i Glemmebogen, som detskedte hos os fra *Valdemarernes Dage*, da falder det endikke Skjalde med den mest udsvævende Indbildningskraft indat sige, Sjælene føre der selv efter Døden et glædeligt Liv, og paa den anden Side maatte en Mand, som var klog paa Menneske-Livet, og havde lagt Mærke til, at der under *Frederik den Sjette* paany kom Liv i *Modersmaalet*, i *Folkesangen* og i *Fædrenes Ihukommelse*, en saadan Mand maatte med Sikkerhed kunne forudsagt den overordenlige Varme, det *Danske Hjerter* har viist ved Kongens Død, og vil endnu klarere vise ved at holde hans Navn ilive og give Hans Mindeen varig Friskhed, saa Fremmede, der høre os tale og synge om Ham, skal ikke ret vide, om han er død eller levende!

332

Er det nu sandt, hvad jeg her, indtil videre, maa forudsættesom en afgjort Sag og historisk Kiendsgjerning, at der under *Frederik den Sjettes* Styrelse kom nyt Liv i *Modersmaalet*, *Folkesangen* og *Fædrenes Ihukommelse*, da følger det vel ikke af sig selv, at han derfor stod i et levende og inderligt Forhold til dem, men da ingen Dansk Konge imange Aarhundrede er blevet saa lydelig og liflig besunget paa *Modersmaalet*, saa kiærlig fulgt til Jorde og saa forsikkert omet levende *Minde*, saa kan jeg umuelig tage

i Betænkning atsiige, der gik og der gaaer Syn for Sagn, at *Frederik denSjette* stod i et levende, ægteskabeligt Forhold til vort Modersmaal, og i et levende, faderligt Forhold til den folkelige Sangog mindelige Tale paa Modersmaalet, derfor græd de ved hansBaare og skal bestandig ære og takke ham i hans Grav! Hermed vil jeg nu vist ikke sige, at Gienfødselsen eller Oplivelsen af alt det Folkelige hos os var *Kongens* eget Værk, thi jeg har aldrig dulgt, vil ikke heller dølgge, at dertil udkrævesen langt højere Kraft end der hviler selv i den enevældigsteKonges Haand, saa naar Jordens Mægtige vil være SkaberAander, da bliver Skabningen derefter, idelt Fuskeri, som, naardet glimrer mest, er dog kun *Skin*; men jeg vil dog ikke blotsige, hvad der er Alle vitterligt, at denne Folke-Aandens Oplivelse tilsigtedes og understøttedes af Kongen, men at, efter minOverbeviisning, var den kun muelig under en i alle Maadersaa livsalig og folkelig Konge, som *Frederik den Sjette*. Ja m. H. for at begynde fra Vuggen, da mistede *Frederikden Sjette* sin kiødelige Moder saa tidlig og under saadanneOmstændigheder, at vi vel maae sige: han kiendte ingen andenModer end *Danmark*, derfor blev ogsaa *Dansk* hans *Modersmaal* og som Kongens Modersmaal kom det jo ogsaa paaThronen, Dette vilde nu vist nok kun være et Ordspil, ellerThronbestigelsen vilde i alt Fald kun været en forfængelig Ære, hvis der ikke havde været mere Dansk hos Kongen end Tungen, men dog var Tungens Danskhed ogsaa nødvendig, naar ikkehans Danske Hjerte skulde være stumt og magtesløst; thi deter ingenlunde Nok, at en Konge forstaaer sit Folk, som manforstaaer en Fremmed, paa hvis Sprog man kan udtrykke sigtil Husbehov, nei, Folkets Modersmaal maa ogsaa være Kongens, om de skal finde en Fader paa Thronen, og alle andreSprog maa Han betragte som »fremmede,« hvis Han skal ladeFolkets Hjertelag, Tankegang og Talemaade vederfares Ret.De veed m. H. jeg er langt fra at sige, der under *Frederik 333 den Sjette* blev gjort for vort Modersmaal enten Alt hvad derkan gøres, eller selv hvad der maa skee, før det i Sandhed kansiges at herske i Landet, og jeg har ingenlunde glemt, at selvda Kongen aabnede Døren for *Dansken i Soer*, den igiensmak i som af sig selv og sprang i Baglaas, og trænger hardt tilat lukkes op paany med »*Kongens Nøgel*.« Nei, ogsaa herer visselig Roes Nok at hørste for *Christian den Ottende* og alle Hans værdige Efterfølgere, thi baade trænger Modersmaalet til at leve længe paa en fortrolig Fod med *Konger og Dronninger* og alle dem i Høiheden, for at tilbagevinde, velikke sin gamle Majestæt, thi den bevarede Modersmaalet selv iTrælle-Dragten, men dog tilbagevinde den majestætiske Holdning og Gang, Fiinhed og Frimodighed, der nødvendig maattehardtdad ganske tabes, mens Dansk til daglig Brug kun *herskede* i Hytten og i Borgestuen, og vilde været uerstattelig forloren, hvis ikke *Dannekvinden* havde været saa poetisk, som hendes *Skjalde-Sønner* i de sidste Dage røbede; baadetrænger Modersmaalet til kongelig Dannelse og høviske Sæder, og det trænger til kongeligt Forsvar paa Dronning-Stolen, thidet vil aabenbar holde hardt, før *alle fremmede* Sprog, somvil trives i *Danmark*, gjør deres Pligt, falde til Føie, knælefor *Dronningen* og bringe hende Gaver. Kun maa det aldrigglemmes, at det var *Frederik den Sjette*, der høit ophøiededen dybt Fornedrede, og gjorde Kæmpe-Skridtet, ved at sætte*Modersmaalet* paa *Thronen* og gjøre *Folke-Stemmen* tilsit *Raad*, og skulde *Danmark*, som Gud forbyde! nogensindefaae en Konge, som foragtede vort Modersmaal, da vilde hanog lære, der er kommet baade Liv og Kraft og Kiækhed i det, saa *efter Frederik den Sjettes* Dage fnyser *Dansken*, somen fornærmet Dronning, blot ved Tusindedelen af den Undertrykkelse, Spee og Spot, den under sine Trællekaar taalmodigbar.

De har vel seet m. H. at der iaften ikke blot tales og synges*Dansk* paa *Studigaarden*, men at *Programmet* er blevetet Forspil til en *Nydansk Rimkrønike*¹, og De veed vel atSligt var neppe tænkeligt i sex Aarhundreder; men troer Devel, det var mueligt efter denne Dag, efter den *Danske Sørgenhøitid over Frederik den Sjette*, at der igjen kunde enten ^{*}334 tales, synges eller skrives paa *Latin* eller noget andet *fremmed* Sprog ved *Kongelige Høiskole-Fester* iblandt os, uden at *Danmark* gienlød af Harme? Jeg i det mindste troer, nei, og jeg haaber meer end det, haaber at den Dag er nær, daman vil finde det ligesaa latterligt i *Danmark* ved andre Leiligheder at bevise sin gode Classiske Dannelse med slet *Latin*, og vil finde det soleklart, at man derved kun forgiæves stræberat skjule sin Aandløshed, men viser langt tydeligere end manønskede sin Ringeagt saavel for Folkets naturlige Følelse ogTankegang som for Dets Tungemaal.

Hvad nu *Folke-Sangen* angaaer, da forstaaer jeg dervedikke Noget, der blot staaer paa Papiret, men virkelig Sang iFolkemunde og i Folkets Aand, og jeg maa derfor indrømme, at Dens fornyede Liv er endnu saa spædt, at det af alle kortsynede og tunghøre Folk lader sig betvivle, og af fornemmeFolk ustraffet foragte; men at dog Folkesangen virkelig gienføddes under *Frederik den Sjette*, gienføddes med Frydesangen, der for *halvtredsindstyve* Aar siden gienlød over heleRiget ved *Frederiks* og *Maries* Bryllup, det kan i det mindste jeg ikke lade mig aftrætte, som i min Barndom hørde Malkepiger synge »Nys fyldte skøn Sired sit attende Aar,« og havdejeg end aldrig siden mærket saadanne Livstegn, maatte jeg dogerklære det for umueligt, at noget Folkeligt, som fødtes under*Frederik den Sjette*, kunde uddøe under ham. Vist nok tørjeg ikke berømme hans Skjalde for at have gjort nær Alt hvadde kunde og burde til at understøtte den gamle Folkesang, derfra Kæmpevisernes Dage aldrig ganske uddøde, og at opfostre denNy, men de satte dog Alle en Ære i at rime hvad Folket vildesyngte, saa hvad enten den lille Fugl, der synger som det klinger godt i alle Danske Øren og gienlyder i alle Danske Hjerter, herefter skal døe eller leve, tør jeg dog sige, at saalænge der enEen tilbage af Kong *Frederiks Skjalde*, saalænge lever den, var det endog kun i Skjaldens eget Bryst og for hans Øre. Vistnok vil der anderledes folkelig Virksomhed end hidtil fra Skjaldenes Side, varm Deeltagelse hos deres Venner og Kyndinger, og derhos Lykke til, om Folkesangen skal tilbagevinde sit kraftige og fyndige Liv iblandt os, som den unægtelig fattes; mender er dog ingen Grund til at lade Haabet fare, og det voxer hosmig, hvergang en Kæmpevise eller andre Sange, som ogsaa Bønder kunde og vilde istemme, toner i vort Samfund. Ja, mineHerrer! har Varsler endnu det mindste at betyde, da maa vortlille

Danske Samfund blive en Rede for den lille Fugl, hvor 335 den fjedres i Mag til at overflyve Skoven, thi Samfundet udsprang jo egenlig af Hr. *Tønnes gamle* og *Holger Danskesny Vise*¹, saa kan det trives, har Folkesangen aabenbar baade Liv og Lykke med sig.

Havde nu end Kong *Frederik den Sjette* ei havt anden Fortjeneste af Folkesangen, end den at være en Danedrot, saahjertelig og folkelig, at Skjaldene, som vi nu ret klarlig see, eikan besyngte ham uden at falde ind i Folketonen, da traadtehan jo netop derved i det mest levende og faderlige Forhold tilden, der var mueligt for ham, uden selv at være Skjald; men dog følger det af sig selv, at de Skjalde, der behagede Folket, maatte ogsaa tækkes den Folkeligste af mange Aarhundredes Konger, og stod de her nu alle, baade Levende og Døde, da var der vist ikke en Eneste af dem, fra *Baggesen* og *Thaaruptil* de Yngste, som ei med Sandhed maatte tilstaae og med Glædevilde vidne, at ogsaa han blev understøttet og opmuntret af *Frederik den Sjette*, ja, modtog fra hans Kongelæber en større Gave end Hænder kan række, og dermed det, der adlerhaandens Gave og gjør den *Kongelig*, saa den ikke nedtrykker men hæver Skjalden, som modtager den. Nei, der var vist ikke Een, skiøndt *Skjaldetallet* i Hans Dage syndes Mange for stort; thi skulde der været Nogen, maatte det vist netop været ham, som staaer for Deres Ansigt, da det er klart, at Ingen af Kong *Frederiks Skjalde* faldt ham saa betænkelig, var Ham i andre Forhold saa meget til Uleilighed og syndes derfor afskrækket end opmuntret, og dog tvivler De vist intet Øieblik om, at efter det Vidnesbyrd, denne Skjald gav Majestæten paa Hans Baare som i Hans levende Live, og nu i Gravkapellet, maa selv her Skinnet have bedraget Det kan imidlertid aldrig skade, jeg siger Dem, med hvilke Ord Majestætskiænkede mig den Understøttelse, jeg uafbrudt i mange Aar modtog af Kongehaanden, thi De vil deraf bedst kunne slutte, hvordan Han opmuntrede de Skjalde, der ikke, som jeg, gjorde Harpelegen skurrende med Sværds slag.

Da jeg, for over tyve Aar siden, sad, saa godt som bandsat, og arbejdede paa Fordanskningen af Nordens Folke-Krøniker, fandt jeg det umueligt uden særdeles Understøttelse at vedblive og fuldføre Arbejdet, og gik derfor op til den mageløse tilgængelige Enevoldskonge, og sagde til den ligesaa mageløse Naturlige^{*} 336 og Folkelige: Majestæten veed nok, jeg har befattet mig endeel med de gamle Skjalde. Ja, var Svaret, og med meget Held. Jeg vil haabe, ei uden Held, blev jeg ved, men een Ting har jeg dog ikke kunnet lære af de gamle Skjalde, og det er at undvære Levebrød. »Saa faaer Vi skabe et« svarede Kong *Frederik den Sjette* 1, og under Hvis Septer skulde Skjaldesangen bliveligesaa folkelig som kongelig, om ikke under den Konges, der havde saadanne Ord i sin Mund, og havde Hjerte derefter!

At nu denne Konge tog hjertelig Deel i Oplivelsen af *Fædrenes Ihukommelse*, hvis en Saadan virkelig fandt Sted i Hans Dage, det er hermed allerede sagt, thi til *Fædrenes Ihukommelse* var jo min Harpe ligesaa Begyndelsen indviet, og til dens Oplivelse hos Folket sigtede jo aabenbar den ny Fordanskning og gavmilde Uddeling af *Saxos* og *Snorros* Mindebøger, hvori Danmarks og hele Nordens Oldtid saa herlig speiler sig; men om *Fædrenes Ihukommelse* derved eller ved Noget af Althvad vi hidtil prøvede, virkelig blev oplivet i Kong *Frederiks* Dage, det er et andet Spørgsmaal, som jeg vel, efter dens sædvanlige Tankegang, for *min egen* Skyld, rask skulde besvare med Ja, men som jeg, for Folkets og Sandhedens Skyld, er selv tilbøielig til at besvare med Nei, og jeg maa i alt Fald ogsaa ved denne Leilighed indskærpe, at hvad vi saa end har ment og sagt og gjort, saa er *Fædrenes Ihukommelse* død, *forsaavidt* den kun staaer paa Papiret, og at selv naar den af Bøgerne optages paa venlige Læber, er det ikke Liv men kun Livlighed, altsaa dog kun Skin af Liv, den vinder. Alting veloverveiet, tør jeg imidlertid sige, at *Fædrenes Ihukommelse* oplivedes virkelig i *Frederik den Sjettes* Dage, skiøndt kun i en snever Kreds, og mellem saamange Hindringer, at skal den udbrede sig til Folket og paany slaae Rødder i Landet, saa Danmark igien kan faae en *Fædrenelands-Historie*, der levende forplanter sig og gaaer fra Mund til Mund, gaaer i Arv fra Fadertil Søn og fra Slægt til Slægt, da maa ikke blot den *nærværende* Majestæt ædelmodig antage sig de hensovne Majestæters Sag, og i en ligesaa *Folkelig* som *Kongelig Høiskole* byggedem et *Æres-Tempel*, hvor deres Aand kan svæve høit over dedunkle Hvælvinger, som favne Deres Støv; men vi, hos hvem de forbigangne Slægters *Ihukommelse* ved et naturhistorisk Vidunder fik Liv og Røst paa ny, maa samle og anstrænge alle vore Kræfter for at meddele Folket den Livs-Gnist, der ulmede^{*} 337 op under Asken hos os, men vil ellers udslukkes med vort Livslys, der, som *Nornegæsts* hos *Olav Tryggesen*, er snart udbrændt. Her møde vist nok hardtad uovervindelige Hindringer, thi selv naar vi, som jeg, kan godt forstaae, det er Fjas med Alt hvad vi tale om Folkets *Fædrelands-Kiærlighed* og ventederaf, naar ikke Folket vaagner til Bevidsthed af sin levende Forbindelse med *Fædrene*; og selv naar vi intet Øieblik tvivle om, det jo var en langt sandere *Ære* at efterlade Folket sin Aand og sit Liv, end at efterlade Ormene Bøger, de maae fortvivle om at eftergiøre, og nøies med at forgnave og fortære; selv med dette Lys dele vi dog sjelden vort Liv med Andre, uden vi paaen Maade nødes til det! Saa stærk er Vanens Magt, saa rodfæstet Indbildningen om at kunne med Pennen i Magt forplante Liv og Aand, og fremfor Alt saa magelige er vi af Natur og saafordærvede med Konst, at vi lade heller »Fuglen døe« med os, end lade den flyve itide at bygge sin Rede i Skoven og syngeder langt lifligere naar vi er borte, end den sang hos os i Buret!

Dog, ogsaa derfor maatte Saamange af Kong *Frederiks Skjalde* overleve Ham, for at føle, der er dog i det mindste en Dane-Konges Navn, vi ei kan tillade at indskrives i Glemmebogen, var det end med de gyldneste Bogstaver, der er dog Een af »*Fædrene*,« hvis *Ihukommelse* vi alle vore Dage maa stræbe at forplante, og gribe hver Leilighed til at lade Efterslægten føle, den staaer i levende Forbindelse med Ham og os, og naar det lykkes, som det nødvendig maa, at forevige Kong *Frederiks* *Ihukommelse* paa Marken, da vil alle ægte Skjoldungers, og alle kraftige, ædle og virksomme Dannemænds *Ihukommelse*, indsluttet i Hans og

sammensmeltet dermed, ligesom bæres deraf til samme Udødelighed, saa ogsaa tildette Udtryk af Folkelivet satte Himlen Kong Frederik denSjette i et levende og faderligt Forhold, og derfor tør vi haabe, det endnu engang skal komme til at tone fra fremmede Skjaldes Harpe, at *her er de Saliges Øer*, hvor de ypperste Ædlingers Sjæle leve efter Døden.

Ja m. H. det bliver maaskee nok den sidste, ligesom det erden første Gang, jeg taler offentlig om Kong Frederik denSjette paa Hans *Fødselsdag*, men til Ord om Ham er hverDag skikket, og desuden har hans folkelige Søn 1 Danmarksudødelige Kronprinds, sin *Fødselsdag* i *Mai*, naar Bøgenspringer ud og alle Fugle sjunge, og paa den, i det mindste, tænker jeg dog, man vil høre min Røst om Kong *Fredrik*,* 338 saalænge jeg har nogen Røst; thi at levende Tale om Ham ogHans mange mærkværdige, vel ei sjelden mørke, stormende, hardtad fortvivlede, men dog i det Hele milde og frugtbare, klangfulde, konstrige, lyssvangre Dage, vil aldrig fattes Øre paaMarken, det er jeg vis paa, det stadfæster ogsaa Kredsen, der idenne Time lyttede. Under saa lykkelige Varsler vil jeg da paaKong *Fredriks* Fødselsdag høitidelig spaae Hans Navn ogIhukommelse en folkelig, en ligesaa gavnlige og glædelige, somhøilovlig og ærefuld *Udødelighed* paa de *Danske Øer*; menfor at De strax kan følge Skjaldens Tankegang, maa jeg bedeDem erindre, at vor gamle Kong Skjold ikke blot, efter voreegne Sagn, bandt Bjørnen i Skoven med sit Bælte og var etMønster paa Livsalighed, og var, efter *Islændernes* Sagn, enSøn af *Odin*, der til Folkets Glæde først reiste Kongestol iLeire, men at, efter *Angel-Sachsernes* høipoetiske Sagn, kom *Skjold* i sin spæde Barndom seilende til en af vore Øer, paa et Skib, hvor han var den eneste levende Sjæl, lagt i Kredsaf Vaaben og Klenodier, og sovende sødelig med en *Kornnegt*til Hovedpude. De *Danske*, fortæller Sagnet, var dengang*kongeløse*, stædt i Vaande, saae i det himmelsendte Barnderes *Skytsaand*, kaldte ham *Skjold* til Skiærm, opfostredeham til deres Konge og henlevede mange lykkelige Aar underhans Septer; men da han var hensovet, maatte de, efter hanssidste Villie, til deres Kvide, lade ham fare, ligesom han varkommet, og Mage til Afsked vidste man ei af at sige, da *Skjold*foer sovende bort paa det herlig udrustede men folkeløse Skib, mens de *Danske* fra Klinten bød ham *Farvel* med Sang ogKlage, saalænge de end kunde øine Seil i Raa.

Dette stod Skjalden levende for Øie, da han kvad:
 Hvem reiser bort saa seent i Kveld,
 Og med saa stolt et Følge?
 Hvem giælder Dannemarks *Farvel*:
 Skyhøie Tone-Bølge,
 Hvis Mage kun i Hedenold
 Var Dannemænds *Farvel* til *Skjold*?

Løb Skib paany fra Gudhjems Kyst
 Nu ind i *Issefjorden*,
 Saa kongelig og dog saa tyst,
 Som Hjertet slaaer i Norden,
 Med Axekrands af Gudehøst,
 Med Kongesøn til Folketrøst?

339

Udrandt igien et Levnetsløb,
 Som *Skjolds* i Danevangen,
 Saa atter følges Kongestøv
 Ombord af Folkesangen,
 Og byder *Danmark* rørt i Kveld
 Sin himmelsendte Drot *Farvel*?

Ja, atter fik i Nødens Tid,
 For vise Mænd en Gaade,
 Vort Fædreland, med Børen blid,
 En Konge af Guds Naade:
 En *Skjoldung* af det ægte Kuld,
 En Kæmpesjæl i Danemuld!

Hans Kongeliv til Folkehæld
 Det er og nu udrundet,
 Derfor et hjerteligt *Farvel*,
 Og hundredtusindmundet,
 Fra Skov og Hede, Klint og Vold,
 Ham følger, som det fulgde *Skjold*!

Hans Støv dog ei paa vildne Hav
 Skal gaae for Vind og Vove,
 Som *Frodes* i en Kongegrav

Det sødelig skal sove,
Ved *Issefjord* i Kildevang
Inddysset mildt af Bølge-Sang!

Thi byder Skjalden ei Farvel
Til Støvet af den Gæve,
Hvis Konge-Aand i Gry og Kveld
Skal over Marken svæve,
I Folkesangen til Hans Priis,
Som Aandepust fra Paradiis!

Til Danmark vender jeg mit Blik,
Til Dannemænd min Tale,
Og, efter Skjaldes gamle Skik,
Som Morgenhaner gale,
Jeg lydelig med Vinge slaaer
I Gryet til et Gyldenaar.

340

O Modersmaal! o Bondestand!
O Folkesang og Stemme!
I har ei meer et Fædreland,
Om I kan Fredrik glemme;
Med Ham for Bane fik I Bod!
Ved Ham af Døde op I stod!

Kong Fredriks Skjalde sang i Kor,
De sang omkap tillige,
Saa høit gienlød det hele Nord
Af Sang fra Danmarks Rige,
Om Hjerte-Kongen under Øe,
Hvis Navn og Priis skal aldrig døe!

Ja, Fredriks Skjalde under Øe,
Som end kan Tungen røre,
Kun Navnet, som skal aldrig døe,
Mens Dannemænd har Øre,
Tilraabe lydt: far vel! far vel
Fra Slægt til Slægt med Priis og Held!

Kong Fredriks Navn! fra Mund til Mund
Du gaae i Danmarks Rige,
Med Folkesang af Hjertensgrund,
Om Ham, den Folkelige,
Som hele Folket tog i Favn,
Og Kronen bar i Hjertets Navn!

Med himmelblaa Kiærminde-Krands,
Paa Aandedrættets Vinger,
Far vel! far vidt til Søes og Lands,
Som Fuglen frit sig svinger!
Far med hver Brudgom til hans Brud!
Far med Guds Engle! far med Gud!

Hvert Aar, naar Bøgen springer ud,
I Danmarks lyse Skove,
Og Engen, som en pyntet Brud,
Med Mai vil sig trolove,
Da bryd en Bane dig paany,
Og ton med liflig Sang i Sky!

341

Far vel! bliv ved fra Aar til Aar,
Til du har Æresange,
Som Hjerte-Kongens Hovedhaar,
Saa sølvgraa og saamange!

Far vel! far med den sidste Ny,
Med den opstandne Drot, i Sky!